ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobkyně N. T. T. H.,** zastoupené Mgr. Ing. Janem Klikem, advokátem se sídlem Karlovarská 130, Plzeň, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2003, čj. OAM-3932/VL-22-K02-2003, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 60 Az 217/2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 11. 2004, čj. 60 Az 217/2003 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobkyni (dále též „stěžovatelka“) udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo žalovaným rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyně uvedla jako jediný důvod pro udělení azylu svou snahu legalizovat pobyt na území České republiky, kam přijela za prací. Žalovaný uvedl, že tyto skutečnosti nejsou důvody pro udělení azylu na území České republiky podle § 12 zákona o azylu, neboť právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; podle tohoto zákona měla žalobkyně

legalizovat svůj pobyt. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Plzni. V době od 28. 4. 2004 do 26. 10. 2004 byla zastoupena zvoleným advokátem. V tomto období se soud pokoušel opakovaně nařídit jednání (v termínech 30. 4. 2004, 4. 6. 2004 a 30. 6. 2004), avšak vzhledem k nemoci žalobkyně bylo jednání pokaždé odročeno. Dne 1. 11. 2004 se ve věci konalo ústní jednání, při němž žalobkyně požádala o ustanovení zástupce. Soud při jednání usnesením návrh žalobkyně na ustanovení zástupce zamítl a odročil jednání na neurčito. V odůvodnění usnesení ze dne 1. 11. 2004, čj. 60 Az 217/2003 - 68, soud uvedl, že při posuzování návrhu na ustanovení zástupce se zabýval otázkou, zda je ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv žalobkyně. Soud dospěl k závěru, že s ohledem na zásadu koncentrace řízení nemůže žalobkyně v současné době uvádět nové žalobní body, nové právní ani skutkové okolnosti, nehrozí nebezpečí z prodlení, k vadám způsobujícím případnou nicotnost rozhodnutí přihlíží soud i bez návrhu. Soud konstatoval, že řízení je ve stadiu, kdy k rozhodnutí věci zbývá pouze provést jednání a rozhodnout. Z tohoto důvodu není s ohledem na § 36 odst. 1 s. ř. s. potřeba žalobkyni ustanovit zástupce, neboť úkony, které mají být v řízení ještě provedeny, nevyžadují pomoc advokáta. Případná procesní poučení budou při jednání žalobkyni sdělena v jejím mateřském jazyce, neboť bude přítomen tlumočník. Podle názoru soudu přítomnost advokáta či jakýkoliv jeho úkon nemohou na úspěšnosti nebo neúspěšnosti žaloby nic změnit. Soud podotkl, že žalobkyně již 11 měsíců nemůže uvádět žalobní body a asi 7 měsíců byla zastoupena advokátem. Z důvodu nesplnění podmínky podle § 35 odst. 7 s. ř. s., že by bylo ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv žalobkyně, nevyzýval soud žalobkyni k doložení jejich majetkových poměrů a jejím tvrzením o nedostatku finančních prostředků se nemohl zabývat.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedla, že krajský soud rozhodl o zamítnutí její žádosti o ustanovení zástupce v rozporu se zákonem. Nesprávné posouzení právní otázky spatřuje stěžovatelka v porušení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány a orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Stěžovatelka je přesvědčena o tom, že i při projednání žalobních bodů, jež jsou obsahem soudního spisu, mohou nastat nepředvídatelné situace vyžadující okamžitá procesní rozhodnutí, která účastník bez právnického vzdělání nemůže učinit bez nebezpečí újmy způsobené nesprávným rozhodnutím. Podle názoru stěžovatelky pouhá tato skutečnost je důvodem pro vyhovění návrhu po zjištění předpokladu osvobození žalobkyně od soudních poplatků.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvody odpovídající ustanovením § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvodem podané kasační stížnosti je důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěn

skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu a dospěl k závěru, že soud prvního stupně nepochybil, když rozhodl o neustanovení zástupce stěžovatelce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2003, čj. OAM-3932/VL-22-K02-2003. Pro ustanovení zástupce soudem zákon stanoví v ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. tři podmínky kumulativní povahy; předpokladem vyhovění návrhu je tedy splnění všech podmínek současně. Především zde musí být dán návrh na ustanovení zástupce ze strany účastníka řízení, druhým předpokladem je splnění podmínky, aby ustanovení zástupce bylo třeba k ochraně práv navrhovatele a dále je nezbytnou podmínkou skutečnost, že u navrhovatele je dán předpoklad pro osvobození od soudních poplatků.

Soud prvního stupně při rozhodování hodnotil splnění podmínek pro ustanovení zástupce v naznačeném pořadí. Žádost o ustanovení zástupce žalobkyně vznesla při jednání dne 1. 11. 2004. Krajský soud poté zkoumal, zda je ustanovení zástupce třeba k ochraně jejích práv a dospěl k závěru, že tomu tak není. Nejvyšší správní soud shledal odůvodnění kasační stížností napadeného usnesení přesvědčivým. Při posuzování věci je totiž zapotřebí pohlížet na předcházející řízení u Krajského soudu v Plzni jako na jeden celek. Nelze opomenout skutečnost, že stěžovatelka byla v období od 28. 4. 2004 do 26. 10. 2004 zastoupena advokátem, kterého si sama zvolila. V průběhu tohoto období bylo celkem třikrát odročeno nařízené ústní jednání ve věci, pět dnů před termínem ústního jednání nařízeného na 1. 11. 2004 bylo soudu doručeno oznámení zástupce o tom, že mu byla žalobkyní vypovězena plná moc k zastupování. Nejvyšší správní soud ve vypovězení plné moci advokátovi několik dnů před termínem konání ústního jednání shledal snahu žalobkyně docílit odročení jednání a tím prodloužit délku řízení před soudem prvního stupně; pro řízení o této kasační stížnosti se totiž stěžovatelka zvoleným advokátem zastoupit nechala. Krajský soud se v usnesení vypořádal se skutečností, že v řízení byly dosud provedeny veškeré nezbytné procesní úkony, zohlednil fakt, že žalobkyně byla po podstatnou část řízení před krajským soudem zastoupena zvoleným advokátem, jenž jejím jménem příslušné procesní úkony činil i skutečnost, že při jednání bude přítomen ustanovený tlumočník. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení ani v tom, že soud poté, co konstatoval, že není naplněna podmínka, že by bylo ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv žalobkyně, nezkoumal, zda jsou u žalobkyně splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, neboť vzhledem k potřebě kumulativního naplnění podmínek pro ustanovení zástupce již tuto skutečnost nebylo třeba zjišťovat. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobkyně žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu